

بررسی کار گروهی در حوزه
در آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰

کمیته‌ی فرم‌ها و راهنماها
مرداد ۱۳۸۸

بررسی کار گروهی در حوزه در آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰

"موارد ذیل قبلاً در سرشماری ۸۵ مورد بررسی قرار گرفته است و نتیجه آن منجر به عدم استفاده از روش های ذیل شده است"

استفاده از روش جارویی : روش جارویی بیشتر برای مناطق روستایی مناسب است زیرا در جابجایی، دسترسی به ماموران سرشماری و نظارت بر عملکرد آنها نقش موثری ایفا کرده و در تامین و استفاده بهینه از اتومبیل و محل اقامت شبانه صرفه جویی قابل توجهی به دنبال خواهد شد. در مناطق روستایی آبادی ها در سطح دهستان ها پراکنده اند بنابراین می توان کار را از یک گوشه دهستان آغاز و با واگذاری هر آبادی به یک مامور سرشماری کار اجرای سرشماری را در دهستان به صورت تیمی آغاز و به پایان رساند. اما در مناطق شهری، روش جارویی توصیه نمی شود زیرا حجم کار اکثر بلوک ها بسیار کم است مضافاً این که تعداد بلوک ها نیز بسیار زیاد است بنابراین مدیریت کار دچار اخلاص خواهد شد. همچنین مشکلاتی نیز در تحویل و تحول فرم ها بین ماموران و بازبین ها و در نهایت استخراج به همراه خواهد داشت. با توجه به این نکات، مزایا و معایب روش جارویی به شرح زیر می باشد:

مزایا

- خطاهای مربوط به حجم کار حوزه ها به دلیل عدم حوزه بندی تأثیری در جریان اجرا نخواهد.
- همه ماموران سرشماری یک گروه و یا یک تیم (یک دهستان) باهم کار سرشماری را آغاز به پایان می رسانند.
- پراکندگی ماموران سرشماری به نسبت روش حوزه بندی کمتر است لذا جابه جایی، دسترسی و نظارت بر کار آنها در کوتاه ترین زمان، ممکن خواهد شد.
- صرفه جویی قابل توجهی در به کارگیری اتومبیل و راننده به عمل خواهد آمد.
- دسترسی ماموران به محل اقامت و محل ستاد (به خصوص محل استقرار بازبین ها) آسان تر خواهد بود.
- می توان برای سرشماری از آبادی های خالی از سکنه مامور یا مامورانی را به همراه اتومبیل و راننده به کار گمارد. لذا کار سرشماری از این قبیل آبادی ها که حدود ۴۰٪ کل آبادی های کشور می باشند با سرعت بیشتر و امکانات بهتری انجام خواهد شد.

معایب

- عدم به کارگیری ماموران برای محدوده ای مشخص (حوزه آماری) ممکن است باعث سلب مسئولیت از برخی ماموران شده و فشار کاری را متوجه سایر ماموران کند.

- تعیین میزان حجم کار انجام شده و پرداخت دستمزد بر اساس آن بسیار مشکل و پیچیده خواهد شد.
- برای اجرای عدالت در پرداخت‌ها اختلاف دستمزدها فاحش خواهد بود که ممکن است مشکلاتی را به وجود بیاورد.
- در مناطق شهری کثرت بلوک‌ها و کمی حجم کار بسیاری از آنها موجب ایجاد اخلاف در مدیریت کار خواهد شد. (کارشناس گروه باید مرتباً در حال تقسیم بلوک‌ها بین ماموران خود باشد).
- دستیابی ماموران به نقشه‌ها و فرم‌های مورد نیاز (۵۰۱/۱) عملاً غیر ممکن است و اگر هم ممکن شود برای هر مامور لازم است نقشه‌ای از یک محدوده وسیع تهیه و صفحات بی‌شماری فرم ۵۰۱/۱ در اختیارشان قرار گیرد. البته در این شرایط فقط می‌توان برای مسئول گروه، نقشه و فرم تهیه کرد که به این ترتیب توجیه مامور سرشماری توسط مسئول گروه و گماردن ماموران بر روی بلوک‌ها کار طاقت‌فرسایی خواهد شد.
- تحویل و تحول فرم‌ها بین ماموران و بازبین‌ها با مشکلات بسیاری همراه خواهد بود.
- تجربه نشان داده است در بسیاری موارد مسئولان امر نسبت به حوزه‌های مشترک گله‌مند بوده‌اند.
- سیستم جارویی به خصوص در مناطق شهری این نارضایتی را افزایش خواهد داد.
- در روش جارویی برای تقسیم مساوی حجم کار شهرستان بین تیم‌ها و یا گروه‌ها مرز دهستان باید نادیده گرفته شود.

استفاده از حوزه بندی با حجم کار کم: حوزه‌بندی با حجم کار کم، حجم کار حوزه‌بندی را افزایش می‌دهد اما، از نظر اجرایی مشکلی را ایجاد نمی‌کند. در این حالت، امکان کمک‌رسانی سریع‌تر به مامورانی که کار آن‌ها در زمان مقرر تمام نمی‌شود وجود دارد. در این روش، حوزه‌ها با حجم کار بین ۱۰۰-۲۵۰ خانوار مشخص می‌شوند. در روش‌های معمولی در گذشته حجم کار هر حوزه بین ۴۵۰-۶۰۰ خانوار بود که با روش پیشنهاد شده تعداد حوزه‌ها حداقل ۳ برابر تعداد حوزه‌های سرشماری‌های گذشته خواهد شد. بر اساس این روش کارشناس گروه که معمولاً ۴ مامور سرشماری در اختیار دارد بجای ۴ حوزه، بین ۲۰-۱۴ حوزه در اختیار دارد.

مزایا:

- تسریع در دسترسی کارشناس گروه به ماموران
- کاهش میزان خطای محاسبه‌ی حجم کار حوزه‌ها
- فشار کار حوزه‌هایی که به طور غیرعادی رشد کرده‌اند بین چهار مامور در اختیار کارشناس گروه تقسیم می‌شود.
- امکان ثابت نگه داشتن حجم حوزه‌ها یعنی برای طرح‌های دیگر آماری نیازی به حوزه‌بندی نداریم و می‌توانیم با ثابت نگه داشتن محدوده‌ی این حوزه‌ها، شرایط را برای اجرای این طرح‌ها فراهم کنیم.

معایب:

- حجم کار حوزه‌بندی را حداقل به ۲ برابر افزایش می‌دهد.
- تعداد حوزه‌ها و پوشه‌ی نقشه‌ها را حداقل به چهار برابر افزایش می‌دهد.
- وجود بلوک‌هایی با حجم کاری بالا که تبدیل به حوزه‌های مشترک می‌شوند.

بهبتر است در انتخاب روش استفاده از حوزه بندی با حجم کار کم موارد ذیل نیز لحاظ شود:

- ❖ اگر یک جدول مقایسه‌ای درخصوص حوزه‌های با حجم کار کم و حوزه‌های با حجم کار زیاد و روش‌های جدید و قدیم داشتیم، راحت‌تر می‌توانستیم تصمیم بگیریم.
- ❖ به نظر می‌رسد علاوه بر معایب اظهار شده، به مامور و کارشناس گروه و سایر رده‌ها نیز حجم کار زیادی تحمیل می‌شود مثلاً مامور به جای تکمیل یک فرم پایان کار حوزه باید سه یا چهار فرم مربوط را تکمیل نماید.
- ❖ در قسمت استخراج، بسته‌بندی برای استخراج به روش ICR کار بیشتر می‌شود.
- ❖ در روش قبل مامور حوزه‌ی کار خود را با یک شماره می‌شناخت این که باید چند حوزه با شماره‌ی متفاوت را سرشماری کند آیا دچار مشکل نمی‌شود؟
- ❖ اگر تغییرات غیرقابل پیش‌بینی که منجر به تغییرات خانواری زیادی می‌شود در یک حوزه اتفاق بیافتد، مشکل همچنان وجود خواهد داشت منتها در سطح کوچک‌تر باید دید هزینه چقدر افزایش پیدا می‌کند؟
- ❖ (چون ما اطلاعات نداریم و نمی‌دانیم رشد ساخت و ساز به چه شکلی است مجبور هستیم مشکل را بین چند نفر تقسیم کنیم.)
- ❖ با توجه به این که حجم کار حوزه‌بندی زیاد می‌شود اگر هزینه نیز زیاد شود آیا همچنان استفاده از آن مقرون به صرفه هست یا نه؟
- ❖ در صورت استفاده از هر روش باید تعریف مشخصی از حوزه داشته باشیم.
- ❖ (حوزه عبارت از؛ واحدهای همگنی است که محدوده‌ی کار یک مامور را تشکیل می‌دهد ما در این سرشماری به دلیل متفاوت بودن کسر نمونه‌گیری، به واحدهای همگن نخواهیم رسید.)
- ❖ معمولاً خطا در داخل گروه خیلی کم است، در برخی از گروه‌ها عوامل خاصی منجر به خطا شده که روی آن عوامل کار می‌کنیم.

ارائه گزارشی از تجارب حوزه‌بندی در کشورهای تایلند و اندونزی توسط آقای نصوحی و کشور کانادا توسط آقای هاشمی که شامل نکات ذیل می‌باشد:

الف) کشور تایلند:

- ۱- حوزه‌ها یا واحدهای آماری به نام enumeration district یا ED خوانده می‌شوند.
- ۲- حوزه‌ها در شهرها و روستاها بین ۳۵۰-۴۵۰ واحد مسکونی (house) می‌باشند.
- ۳- واحدهای مسکونی هر ساله شمارش می‌شوند و تعداد آنها بهنگام می‌شود که بهنگام‌سازی آنها توسط اداره بهداشت کشور یاد شده انجام می‌گیرد.

ب) کشور اندونزی:

- ۱- حوزه آماری به نام enumeration block یا ed نامیده می‌شود.

۲- در شهرها حوزه‌ها با حجم ۶۰-۱۲۵ خانوار و در روستاها ۳۰-۷۰ خانوار بسته می‌شوند.

ج) کشور کانادا:

۱- واحد آماری یا enumeration area یک واحد ثابت می‌باشد که بر اساس واحدهای مسکونی با (میزان ۴۵۰-۴۰۰ سکونت‌گاه) تعیین می‌شود.

۲- این کشور دارای واحد آماری ثابت می‌باشد و حوزه‌های آماری متغیر می‌باشد.

۳- واحدهای آماری شبیه یک محله می‌باشند که توسط متخصصین جامعه‌شناسی و معتمدین محل تعیین می‌شوند.

د) کشور افغانستان:

اجرا به صورت سیستم گروهی در این کشور می‌باشد ولیکن در این کشور بلوک وجود ندارد و واحدهای آماری بزرگتر از بلوک می‌باشد و تقسیم کار در آن صورت می‌گیرد.

ه) کره جنوبی:

حوزه‌های کوچک با تعداد ماموران زیاد و هر مامور حوزه ثابت دارد.

توصیه‌های بین المللی / تهیه نقشه و فهرست کردن خانوار:

بخش آماده‌سازی نقشه، زمینه‌ی لازم برای بخش اعظم برنامه‌ریزی پشتیبانی در عملیات میدانی را فراهم می‌کند، علاوه بر این، مناطق پیش‌بینی شده برای فهرست برداری و حجم کار مربوط را تخمین می‌زند. در برخی مواقع، تهیه‌ی نقشه قبل از فهرست‌برداری از خانوارها انجام می‌شود (اگر تهیه نقشه در برنامه کار باشد). در دیگر مواقع تهیه‌ی نقشه در حین فهرست‌برداری و یا پس از آن انجام می‌شود.

اگر اصلاح نقشه انجام شود، بهره‌گیری از عملیات میدانی انجام شده در طی فهرست برداری خانوارها اطلاعات مفیدی را جمع‌آوری می‌کند که احتمالاً می‌تواند در مراحل بعدی سرشماری مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال اطلاعات مربوط به برآورد تعداد خانوارها در هر حوزه ی فهرست‌برداری، در سطوح مدیریتی جمع‌آوری می‌شود و از آن برای نظارت کفایت مقدار ملزومات ارسالی مورد نیاز در یک ناحیه‌ی مشخص، استفاده می‌شود. حجم واقعی مقدار کار، برای برآورد بودجه‌ی مورد نیاز، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

آماده سازی نقشه و فهرست برداری از خانوارها، معمولاً از فعالیت‌های حجیم و گسترده محسوب می‌شود که زمان قابل ملاحظه‌ای را می‌طلبد. بنابراین کار آماده سازی نقشه و فهرست‌برداری باید زمان‌بندی شود و ویژگی‌های اطلاعات مدیریت

باید به‌گونه‌ای تعریف شود که فایل‌های جدید اطلاعات را قادر سازد تا به سیستم اطلاعات مدیریت اضافه شود (فزاینده). چند نمونه از اطلاعات مدیریت در فرایند تهیه نقشه و فهرست‌برداری از خانوارها ممکن است شامل موارد ذیل باشد:

- ◀ تعداد مناطق مورد نظر برای فهرست‌برداری
- ◀ تعداد مناطق طبقه‌بندی شده برحسب مدیریت
- ◀ خانوارهای تخمین زده شده در هر منطقه ی فهرست‌برداری
- ◀ برآوردهای حجم ایاب و ذهاب احتمالی در کار
- ◀ آگاهی در مورد بخش‌های دارای اشکال

علت بروز خطا در برآورد حجم حوزه‌ها در آزمایش سرشماری ۸۵

- اطلاعات موردنیاز برای فرم فهرستبرداری را نداشتیم بنابراین در برآورد دچار مشکل شده بودیم.
- اطلاعات موردنیاز برای بلوک‌های جدید را نداشتیم.
- اطلاعات خانوارهای دستجمعی را نداشتیم.
- زمان دسترسی به خانوار منظور نشده بود.
- بلوک‌ها را به دو دسته‌ی مجازی و حقیقی تقسیم کرده بودیم، در برخی از بلوک‌ها که بین آن‌ها اراضی وجود داشت، یا به عبارت دیگر ساختمان‌های پراکنده، هر ساختمان یک بلوک در نظر گرفته شده بود و مشکلاتی را ایجاد کرد.
- در محاسبه‌ی ضریب رشد خطا وارد شده بود.
- درج شماره‌ی بلوک در سیستم حوزه‌بندی مکانیزه امکان‌پذیر نیست، این مشکل غیرقابل حل است، مگر این که شماره‌ی بلوک‌ها را به صورت دستی بزنیم که حجم کار زیادی را تحمیل خواهد کرد.
- هنگام حوزه‌بندی در مردادماه هنوز فرم‌ها نهایی نشده بود مشکلات ناشی از شکل ظاهری و حجم فرم‌ها منجر به افزایش زمان تکمیل آن‌ها شد در حالی که در حوزه‌بندی لحاظ نشده بود.
- عوامل تاثیرگذار و پیمایش‌ها در نظر گرفته نشده بود.

(باید برآوردها به گونه‌ای انجام شود که over estimate و under estimate نداشته باشیم، این خطاها ما را در اجرا دچار مشکل می‌کند.)

کمیت‌آسیب شناسی در خصوص سازماندهی و حوزه بندی

- لزوم انجام مطالعه روی سیستم حوزه بندی ثابت
- لزوم مطالعه خاص درمورد سازمان اجرایی برای خانوارهای غایب، خانوارهای موسسه‌ای، خانوار موسسه‌ای محرمانه
- تعیین تعداد رده‌های اجرایی متأثر از کل حجم کار است که در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ملاحظه می‌شود مبنای محاسبه شاخص تعیین تعداد رده های اجرایی شاخص دقیقی نمی باشد بطوری که عملاً در سطح شهرستان های مختلف بلحاظ حجم کار این تعداد متفاوت می باشد شاخص پراکندگی مناطق بویژه در مناطق روستایی بعد مسافت اعمال نشده است و این مسئله باعث شده بود که در تمامی رده‌های اجرایی تعداد رده ها باتوجه به حجم کار کمتر برآورد شود.
- برای دستیابی به حوزه بندی قابل قبول ، انجام فهرست برداری در فاصله کوتاهی قبل از سرشماری و انجام حوزه بندی لازم است در صورت عدم امکان خانوار شماری توصیه می شود.
- در حوزه بندی براساس خانوار حجم کار بین ۷۸ خانوار تا ۹۰۰ خانوار متغیر بوده است.
- حوزه بندی‌های غیر اصولی باحجم خانوار بالا و پیمایش زیاد و دقیقاً تداخل با حوزه های دیگر یا انفکاک حوزه بود که مسئول گروه نیز عاجز از رسیدگی به مأموران بود.
- عدم استفاده از نتایج آزمایش سرشماری ۸۵ در خصوص اجرا و نقشه
- استفاده از روش جارویی در سرشماری به علت این که کنترل مأمورین و رفع اشکالات آن ها در محل آمارگیری صورت می گیرد همچنین هزینه های بنزین، رفت و آمد و سرکشی کارشناسان به حداقل می رسد.

به لحاظ نامتناسب بودن حجم کار ، در حوزه هایی که زودتر از موعد به پایان می رسید، مامور سرشماری انتظار واگذاری کار دیگری نداشت درحوزه هایی که حجم کار بیش از حد متعارف بود، مامور انتظار دریافت دستمزد بیشتری داشت.

دستمزد باید براساس حجم کار و در نظر گرفتن عوامل تاثیر گذار نظیر پیمایش و با اعمال ضرایب مناسب درچارچوبی معین صورت گیرد.

در تعیین تعداد نفرات هرگروه نیز برآورد درستی صورت نگرفته بود یک مسئول گروه با ۴ نفر مامور و یک راننده امکان حرکت به محل مورد نظر را نداشت به طوری که اکیپ نمی توانست با هم حرکت کرده و به عملیات اجرایی مشغول شوند.

در خصوص روش فهرست برداری غیر همزمان با سرشماری

تجربهای آزمایش سرشماری ۱۳۸۴ نشان داد، استفاده از دو مامور برای فهرست برداری هر حوزه مثرثمر نبوده است به این ترتیب که مامور دوم هیچ گونه تلاشی در جهت کاهش اشتباهات مامور اول به عمل نیاورده است و مشابه مامور اول فرمها را تکمیل نموده است.

از بُعد روانی نیز هنگامی که مامور اول احساس کند، مامور دوم کار او را تکمیل یا اصلاح خواهد کرد، از دقت کار وی (مامور اول) کاسته می شود. تجربه آزمایش نیز نشان می دهد تغییرات و اصلاحات بیشتر در حد تغییر نام و نام خانوادگی افراد بوده است، به این ترتیب مامور دوم نیز برای این که حجم کار خود را افزایش ندهد، از لحاظ روانی ترجیح می دهد کار مامور اول را تایید نماید.

روش استفاده از دو مامور برای هر حوزه باعث افزایش هزینه ها شده و همچنین چندین بار مراجعه به یک خانوار نیز ممکن است باعث رنجش خانوارها گردد.

در ماهیت این کار نیز اشکال وجود دارد زیرا از نظر میزان آشنایی به کار و تسلط بر آن مامور اول و دوم در یک وزن قرار ندارند.

مطرح شد ایده ی فهرست برداری مجزا از تکمیل سایر فرمها از طرح نیروی کار گرفته شده، البته در این طرح هدف اصلی تهیه چارچوب برای نمونه گیری بوده است که خود با مشکلات عدیده ای همراه بوده و خطاهایی را ایجاد کرده است.

پیشنهاد شد به منظور بررسی بیشتر در این خصوص، گروهی به منظور بررسی و مراجعه به استان هایی که آزمایش در آنها اجرا شده تشکیل شود تا با بررسی حوزه ها و فرمها میزان تغییرات بین کار مامور اول و دوم را بررسی بیشتر نمایند. این پیشنهاد به دلیل محدودیت زمانی و نیروی مناسب به تصویب نرسید.

مقرر شد با توجه به نظر و تجربه ی ناظران، معاونان فنی و سایر رده های اجرایی در مرحله ی آزمایش سرشماری ۱۳۸۴ شیوه ی فهرست برداری نظیر سرشماری سال های قبل صورت پذیرد.

موارد اظهار شده درخصوص روش فهرست برداری غیر همزمان با سرشماری

در صورت فهرست برداری و سرشماری غیرهمزمان، اگر به مناطق تجاری برخورد کنیم در روزهای تعطیل عملاً فهرست برداری غیرممکن است، در نتیجه مرحله ی اول ناتمام و سرشماری با تاخیر انجام می شود. بین فهرست برداری و سرشماری باید حداقل ۲ روز فاصله باشد، تا این گونه مشکلات پوشش داده شود.

آیا ارزیابی شده است که مشکلات مربوط به فهرست برداری جدا قابل برطرف شدن هست یا نه؟

فقط در نقاط شهری فهرست‌برداری جدا انجام شده است در حالی که نظرسنجی از همه‌ی ماموران شهری و روستایی پرسیده شده است. این دقت کار را پایین می‌آورد. باید گروه تهیه‌ی طرح و آموزش در جداول موجود در گزارش اصلاح لازم را انجام دهد.

بازشماری برای تشخیص این که کدام روش مناسب‌تر است یا نه، بهترین راه است و باید منتظر نتیجه‌ی آن باشیم.

در خلخال تمهیدات لازم را برای استفاده از روش فهرست‌برداری جدا از سرشماری فراهم نکرده بودیم. اضطراب مربوط به عدم امکان خاتمه‌ی کار سرشماری در مهلت مقرر یکی از عواملی است که ممکن است بر کیفیت کار اثر گذاشته باشد.

تفاوت اظهارنظر کارشناسان مسئول در دو شهرستان خلخال و نهبندان قابل توجه است و باید علت آن بررسی شود. مامور دوم قطعاً تحقیق لازم را برای بررسی صحت آن چه مامور اول ثبت کرده، انجام نداده است. در حالی که اگر این تحقیق انجام می‌شد حتماً پوشش بالا می‌رفت. یکی از اهداف فهرست‌برداری قبل از سرشماری در کشور هند افزایش پوشش بوده است. البته فاصله‌ی بین دو مرحله در این کشور حدود شش ماه است.

در کشور کانادا هم که گزارش آن را امروز شنیدیم، قبل از سرشماری فهرستی وجود داشته است که البته از اطلاعات ثبتی آن‌ها به دست آمده است.

در کشور هند، به دلیل گستردگی کشور و تنوع آب و هوایی ایالت‌های مختلف را در زمان‌های مختلف سرشماری کردند.

به هر حال در سرشماری‌ها بی‌نیاز از فهرست نیستیم، باید دید این فهرست‌ها در کشورهایی که به روش ما سرشماری می‌کنند چگونه تهیه می‌شود.

با افزایش تعداد دفعات مراجعه احتمال دسترسی به خانوار در بار دوم کاهش می‌یابد. همچنین ممکن است مراجعات مکرر خانوار را خسته و از پاسخگویی منصرف کند.

در مراجعه‌ی اول سوال‌های حساسیت‌زا مطرح نمی‌شود، علاوه بر آن بروشور تبلیغاتی نیز به خانوار داده می‌شود و اطلاعاتی را به او می‌دهد. با این همه چون جمع‌بندی نظرات در این مورد به نتیجه‌ی بازشماری نیاز دارد، برای تصمیم‌گیری تا آن زمان صبر می‌کنیم.

در شهری مثل تهران دوبار مراجعه به خانوار معضل بزرگی خواهد بود.

به دلیل محدودیت اعتبارات ریالی، در آزمایش نتوانستیم فهرست‌برداری جدا از سرشماری را انجام دهیم اگر قرار است فهرست‌برداری غیرهمزمان با سرشماری انجام دهیم باید نقاط روستایی را مستثنی کنیم.

اگر فهرست‌برداری جدا با توجه به نتایج بازشماری تصویب شود فقط در مناطق شهری انجام خواهد شد.

در این روش دوبار پیمایش داریم، این امر هزینه‌ای در برخواهد داشت. باید دید آیا نمی‌توانیم به جای پرداختن هزینه‌ی مرحله‌ی دوم، به روش دیگری دقت را بالا ببریم؟

من اصراری بر فهرست‌برداری غیرهمزمان با سرشماری ندارم اما سوال شما را از گروه‌ها می‌پرسم. گروه‌ها برای بررسی این جوانب فرصت کافی را در اختیار داشته‌اند. ما فقط دنبال افزایش دقت و پوشش هستیم. گروه‌ها باید بگویند با چه روش‌هایی می‌توانیم دقت و پوشش را بالا ببریم.

در دو استانی که روش فهرست‌برداری غیرهمزمان آزمایش شد به طور متوسط سه روز تمدید آزمایش را داشته‌ایم در نتیجه همه‌ی کادر اجرایی را نگه داشتیم و هزینه افزایش پیدا کرد.

فعالاً بحث فهرست‌برداری غیرهمزمان را نمی‌بندیم و منتظر نتایج بازشماری می‌مانیم، گروه‌ها نیز تا آن زمان فرصت دارند بیشتر بررسی و دقت کنند.

پیشنهاد: قبل از بررسی به این موضوع می‌بایستی موارد ذیل مشخص شود:

- روش حوزه بندی
- روش فهرست برداری
- روش اجرای سرشماری (پستی، اینترنتی، خوداظهاری)
- سرشماری توأم با نمونه‌گیری
- روش سرشماری از فانوارهای غایب